

ИНГ-ПРО ПРОПИСИ У ПРАКСИ

propisi.net

септембар 2023 / број 132 **9/2023**

Новине у Закону о изменама и допунама Закона о странцима и у Закону о изменама и допунама Закона о запошљавању странаца

- ▶ Одговори на питања из области безбедности и здравља на раду, здравствене заштите и здравственог осигурања
- ▶ Урбанистичко планирање и право на имовину
- ▶ Прекршај необезбеђивања школовања
- ▶ Условљавање родитељског додатка чињеницама које нису од утицаја на остваривање права
- ▶ Преглед најновијих измена и допуна Закона о планирању и изградњи
- ▶ Уговори о заједничкој градњи – други део

Србија - Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
 0800 111 111

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник Редакције:

Јован Матијашевић

Главни и одговорни уредник часописа:

Ана Фулетин

Сарадници:

Божидар Вујичић
Владимир Живанкић
Драгана Марчетић
Душан Рајаковић
Жељко Албанезе
Ирена Дрча
Петар Мијатовић
Снежана Марјановић

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашић

Штампа:

Digital art, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836-890
факс: +381 11 2836-474
имејл: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева
и 1 двоброј у оквиру годишње претплате).

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
34

LEGE Artis : прописи у пракси / главни и одговорни уредник Ана Фулетин. - [Штампано изд.]
. - Год. 3, бр. 25 (окт. 2014). - Београд : ИНГ-ПРО, 2014- (Београд : Digital art). - 28 cm

Месечно. - Наслов лат., текст ћир.. - Преузима нумерацију електронског издања. - Друго издање на другом медијуму: Lege Artis (Online) = ISSN 2334-6140
ISSN 2406-1085 = Lege Artis (Штампано изд.)

Поштовани претплатници,

Новим законским решењима из Закона о изменама и допунама Закона о странцима и Закона о изменама и допунама Закона о запошљавању странаца, која су детаљно изложена у овом броју, додатно се поједностављује поступак којим се странцу омогућава запошљавање у Републици Србији, односно повећава се његова ефикасност, тако да ће послодавци односно странци на бржи и једноставнији начин прибављати потребну дозволу, а странац ће у веома кратком року моћи да се радно ангажује. Уз то, у оквиру рубрике „Радно право“ скрећемо пажњу и на текст у ком је указано на право на родитељски додатак и основна обележја и суштину наведеног права, уз критички осврт на законска решења којима се право на родитељски додатак неоправдано и незаконито условљава чињеницама које по својој природи и суштини никако нису и не могу да утичу на остваривање тог права, чиме се поједине мајке и њихова деца неоправдано доводе у неједнак положај.

Народна скупштина Републике Србије усвојила је крајем јула и Закон о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, па су предмет разматрања у овом броју најбитније новине које тај закон доноси.

Како наћи баланс и помирити потребу друштва да се развија и кроз доношење планских докумената и њихову реализацију путем изградње инфраструктурних објеката и других радова, али и кроз неговање права појединаца, група и других субјеката који имају своје интересе који се тим активностима угрожавају, а пре свега право својине или нека друга имовинска права, тема је текста „Урбанистичко планирање и право на имовину“ у рубрици „Грађанско право“.

С обзиром на то да је почела нова школска година, у једном тексту посебно указујемо на прекршајну одговорност родитеља и других законских заступника. Како размотрено прекршајно дело може да се појави у више различитих облика у пракси, они су рашчлањени кроз издвојена посебна обележја, уз примере из праксе.

Идући у сусрет обележавању Међународног дана преводилаца и Међународног дана знаковног језика, текст у рубрици „Поводом“ посветили смо прописима којима је регулисан статус преводилаца и тумача знаковног језика, али и њиховом развоју, док је текст у рубрици „Кад језик пресуди“ посвећен њиховом статусу у правном окружењу и приказу истражних или судских поступака у којима су били ангажовани.

Поред наведених, ту су и остали врло актуелни текстови у поменути, али и другим рубрикама, као и наше сталне рубрике „Портал читалаца“, „Календар аката“ и „Регистар прописа донетих између два броја“.

Редакција

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis* – ПРОПИСИ У ПРАКСИ отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике. Можете их упутити ауторима текстова или на имејл Редакције часописа redakcija@legeartis.rs

Пратите нас:

- www.legeartis.rs
- www.propisi.net
- www.ingpro.rs
- www.facebook.com/IngProLegeArtis

Зашто баш **PROPISI.NET**?

- ▶ Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- ▶ Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- ▶ Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- ▶ Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- ▶ Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- ▶ Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- ▶ Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- ▶ Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- ▶ Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- ▶ Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- ▶ Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- ▶ Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- ▶ Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.

У овом броју...

РАДНО ПРАВО

- 4** Новине у Закону о изменама и допунама Закона о странцима
- 11** Новине у Закону о изменама и допунама Закона о запошљавању странаца
- 17** Условљавање родитељског додатка чињеницама које нису од утицаја на остваривање права
- 23** Одговори на питања из области безбедности и здравља на раду, здравствене заштите и здравственог осигурања

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

- 29** Преглед најновијих измена и допуна Закона о планирању и изградњи

ГРАЂАНСКО ПРАВО

- 35** Урбанистичко планирање и право на имовину
- 41** Уговори о заједничкој градњи – други део
- 63** Нови правни став и закључци Врховног суда из грађанске материје

КРИВИЧНО И ПРЕКРШАЈНО ПРАВО

- 70** Прекршај необезбеђивања школовања

РУБРИКЕ

- 69** Календар важења правних аката
- 79** Портал читалаца
- 84** Кад језик пресуди: Улога тумача знаковног језика и преводилаца у правосудном систему
- 93** Поводом обележавања Међународног дана преводилаца и Међународног дана знаковног језика
- 105** Преглед прописа донетих између два броја

Новине у Закону о изменама и допунама Закона о странцима

Истовременим изменама и допунама Закона о странцима и Закона о запошљавању странаца, односно кроз њихово усклађивање додатно је поједностављен поступак којим се странцу омогућава запошљавање у Републици Србији.

Мр Жељко Албанезе

Народна скупштина Републике Србије донела је **Закон о изменама и допунама Закона о странцима**, који је објављен у „Службеном гласнику РС” бр. 62/2023. од 27. 7. 2023. године (даље: **Измене Закона**). Измене Закона ступиле су на снагу 4. 8. 2023. године, мада одредбе једног броја чланова почињу да се примењују од 1. фебруара 2024. године, па ће по тим роковима за примену бити приказане и новине у Закону о странцима („Сл. гласник РС” бр. 24/2018, 31/2019 и 62/2023 – даље: **Закон**).

Измене Закона донете су у циљу прецизирања и уређивања појединих одредаба ради ефикаснијег спровођења прописа у пракси, развијања повољнијег пословног окружења и даљег усклађивања прописа Републике Србије са прописима Европске Уније. Кроз поменуте измене извршено је и усклађивање националног законодавства са Директивом 2011/98/ЕУ о јединственом поступку обраде захтева за издавање јединствене дозволе за боравак и рад страном држављанима у Републици Србији. Уз све то, посебно је важно то што се новим законским решењима додатно поједностављује поступак којим се странцу омогућава запошљавање у Републици Србији, односно повећава се његова ефикасност, тако да ће послодавци односно странци на бржи и једноставнији начин прибављати потребну дозволу, а странац ће у веома кратком року моћи да се радно ангажује.

1. Одредбе Измена Закона које су ступиле на снагу 4. августа 2023. године

(1) Новине у вези са визама странаца

Део II Закона – Визе – има неколико новина на које је неопходно указати:

1) Измењеним уводним чланом 18. у наведеном делу Закона дефинисане су визе странцима. Према тим одредбама „виза” је одобрење за улазак, боравак или транзит које странац прибавља пре уласка на територију Републике Србије. Она може да буде издата и у облику налепнице која се утискује у путну исправу странца. У ставу 4. истог члана напоменуто је да издата виза није гаранција да ће странцу бити одобрен улазак у Републику Србију.

2) У члану 29. новина је прописивање да, приликом издавања визе за дужи боравак по основу запошљавања, организација надлежна за послове запошљавања надлежном органу доставља процену о испуњености услова за запошљавање странца у Републици Србији. Тиме се стварају услови да виза за дужи боравак по основу запошљавања буде истовремено дозвола за боравак и рад у Републици Србији у периоду рока важења визе.

(2) Привремени боравак странца

Изменама у чл. 40–66. Закона иновиране су одредбе о одобрењу привременог боравака странаца у Србији.

1) Сагласно измењеном члану 40. став 1. привремени боравак представља дозволу боравака страног држављанина у Републици Србији и може да се одобри странцу који намерава да борави у Републици Србији:

принудног удаљења и начину израчунавања трошкова принудног удаљења странца.

3) Министар надлежан за спољне послове у року од шест месеци од дана ступања на снагу Измена Закона формулисаће пропис о изгледу обрасца визе у електронском формату, као и ближе услове за издавање визе у електронском формату.

4) Министар надлежан за унутрашње послове, министар надлежан за послове запошљавања и министар надлежан за спољне послове у року од шест месеци од дана ступања на снагу Измена Закона споразумно ће донети пропис о ближим условима за подношење захтева за издавање визе електронским путем и ближим условима за одобравање виза,

као и о изгледу и садржају позивног писма за странца.

5) Министар надлежан за унутрашње послове и министар надлежан за послове запошљавања у року од шест месеци од дана ступања на снагу Измена Закона споразумно ће донети пропис о ближим условима за подношење и обраду захтева за издавање јединствене дозволе електронским путем, затим о ближим условима за издавање јединствене дозволе, као и о изгледу обрасца јединствене дозволе.

6) Сви поступци започети до ступања на снагу Измена Закона окончаће се применом прописа према којима су започети, осим ако је за странца повољније да се поступак оконча по одредбама Измена Закона.

Новине у Закону о изменама и допунама Закона о запошљавању странаца

Циљ најновијих измена и допуна Закона о запошљавању странаца јесте додатно поједностављење поступка којим се странцу омогућава рад у Републици Србији.

Мр Жељко Албанезе

Народна скупштина Републике Србије донела је **Закон о изменама и допунама Закона о запошљавању странаца**, који је објављен у „Службеном гласнику РС” бр. 62/2023 од 27. 7. 2023. године (даље: **Измене Закона**). Измене Закона ступиле су на снагу 4. 8. 2023, а примењују се од 1. 2. 2024. године, осим једног броја одредаба које се примењују од дана ступања на снагу Измена Закона (дакле, од 4. 8. 2023. године).

1. Одредбе Измена Закона које су ступиле на снагу 4. августа 2023. године

(1) Нове дефиниције у Закону о запошљавању странаца („Сл. гласник РС” бр. 128/2014, 113/2017, 50/2018, 31/2019 и 62/2023 – даље: Закон)

У члану 2. Закона утврђене су следеће нове дефиниције појмова чија је примена почела од 4. 8. 2023. године:

1) привремено запошљавање подразумева упућивање странца на привремени рад и уступање странца да привремено обавља послове код послодавца корисника;

Прелазне одредбе Измена Закона

Поступци започети пре ступања на снагу Измена Закона окончаће се по одредбама прописа по којима су започети.

УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

Измене Закона о запошљавању странаца прате истовремене измене и допуне Закона о странцима, којим се такође поједностављује поступак, односно уводи јединствена дозвола као дозвола за привремени боравак и рад. Усклађивањем одредби Закона о запошљавању странаца и Закона о странцима обезбеђује се подношење захтева за издавање односно продужење јединствене

дозволе електронски, путем јединственог веб-портала, при чему је Министарство унутрашњих послова јединствено управно место у том поступку, које и спроводи комплетну процедуру. Сходно новом концепту, у сврху решавања у поступку издавања јединствене дозволе Национална служба за запошљавање обавља процену оценом испуњености услова за запошљавање, посебне случајеве запошљавања и самозапошљавање странца, као вид претходног мишљења у поступку издавања јединствене дозволе, па исте доставља електронским путем надлежном органу у складу са прописима којима се уређују улазак, кретање и боравак странаца.

Условљавање родитељског додатка чињеницама које нису од утицаја на остваривање права

У тексту је указано на одређена спорна решења из Закона о финансијској подршци породици са децом којима се право на родитељски додаток условљава чињеницама које по својој природи не могу да утичу на остваривање тог права.

Ирена Дрча,
дипломирани правник

Закон о финансијској подршци породици са децом („Сл. гласник РС” бр. 113/2017, 50/2018, 46/2021 – ОУС, 51/2021 – ОУС, 53/2021 – ОУС, 66/2021, 130/2021, 43/2023 – ОУС и 62/2023 – даље: Закон) од доношења 17. децембра 2017. године и почетка примене 1. јула 2018. године са собом носи бројне контрадикторности и нелогичности, па стоји на врло климавим ногама. Иако је претрпео бројне измене и допуне (од којих су послед-

ње објављене у „Службеном гласнику РС” бр. 62/2023 од 27. јула 2023. године), као и проглашење неуставним појединих одредби (нимање ни више него четири пута), поменути закон и даље садржи решења која су упитна, имају дискриминаторни карактер и којима се крше нека од основних уставних начела, тако да представљају оправдан разлог за покретање још једног поступка за утврђивање неуставности.

Циљ овог текста управо је да укаже на те мањкавости законских решења којима се **право на родитељски додаток неоправдано и незаконито условљава чињеницама које по својој природи и суштини никако нису**

измене и допуне, од којих су последње из јула 2023. године.

Суштински проблем није у наведеном законском решењу, већ је системски. Скупо плаћамо лоше и на брзину написане прописе, брзоплето спроведене идеје, без довољно знања које се тиче писања прописа и без претходног сагледавања практичних проблема и комплетног правног система, који не чини један пропис јер ниједан пропис не може да постоји сам за себе, већ је део неког система,

и не сме да буде у колизији са другим прописима, а његове одредбе морају да буду јасне и примењиве, што у конкретном примеру није случај. На многа лоша решења из Закона указивано је још док је исти био у фази предлога, а ауторка овог текста писала је више пута о томе, али једноставно није имало одјека. Добро је што су многа лоша решења временом измењена, али не сва, што може да се види у овом тексту. Можда и ово буде предмет неке нове одлуке Уставног суда. Крајње је време.

Одговори на питања из области безбедности и здравља на раду, здравствене заштите и здравственог осигурања

Актуелна питања из области здравствене заштите и здравственог осигурања, а пре свега безбедности и здравља на раду анализирана су имајући у виду одредбе новог Закона о безбедности и здрављу на раду.

Др Душан Рајаковић,
спец. менаџмента здравствених
установа

1. Обавеза поступања послодавца у случају нарушеног здравственог стања запосленог

Често послодавци имају дилему како да поступе у ситуацији када запослени због здравствених проблема више није у могућности да обавља радне задатке. Поучени лошим искуствима, неминовно се јавља и сумња у веродостојност здравственог стања, али и бојазан о кршењу законских норми. Како би свака сумња била отклоњена, а процедура појашњена, у наставку су анализирана законска решења.

Одредбама Закона о раду прописано је да запослени са здравственим сметњама, утврђеним од стране надлежног здравственог органа, не може да обавља послове који би изазвали погоршање његовог здравственог стања или последице опасне за његову околину. Иако се на више места у Закону помиње надлежни здравствени орган, није експлицитно наведено који орган се сматра надлежним здравственим органом. Међутим, према Закону о безбедности и здрављу на раду, за обављање послова заштите здравља запослених на раду послодавац ангажује службу медицине рада. Служба медицине рада, између осталог, предлаже мере за заштиту здравља запослених у односу на ризике којима је запослени изложен на радном месту у радној средини, оцењује и утврђује посебне здравствене способности које морају да ис-

ствена установа може да обавља ако закључи уговор са одговарајућом школом, односно високошколском установом здравствене струке. Правилником о приправничком стажу и стручном испиту здравствених радника, између осталог, прописани су и ближи услови које морају да испуне здравствене установе, друга правна лица (за која је посебним законом предвиђено да обављају и послове здравствене делатности) и приватна пракса у којима може да се обавља приправнички стаж. Правилником о специјализацијама и ужим специјализацијама здравствених радника и здравствених сарадника прописани су услови које морају да испуне здравствене установе и приватна пракса, односно Агенција за лекове и медицинска средства Србије за обављање специјалистичког, односно стажа из уже специјализације. Други, посебни услови, осим ближих услова за обављање здравствене делатности, дакле услови за извођење практичне наставе ученика и студената здравствене струке, нису прописани.

Законом о високом образовању уређен је систем високог образовања, услови и начин обављања делатности високог образовања, основе финансирања високог образовања, као и друга питања од значаја за обављање образовне делатности. Високошколске установе могу да почну са радом по добијању дозволе за рад, коју издаје Министарство просвете, науке и технолошког развоја, након што, између осталог, утврди да су испуњени стандарди за почетну акредитацију.

Стандарди су прописани Правилником о стандардима за почетну акредитацију високошколских установа и студијских програма, а односе се посебно на садржај, квалитет и обим студијских програма, потребан број наставног и другог особља с одговарајућим научним, уметничким и стручним квалификацијама и одговарајући простор и опрему, у складу са бројем студената које високошколска установа намерава да упише и потребним квалитетом студирања. Законом је посебно уређен и рад наставника, односно сарадника у здравственим установама, тако да наставник односно сарадник који изводи наставу из клиничких предмета на факултету који реализује студијске програме у области медицинских наука може да закључи уговор о радном ангажовању у здравственој установи која је наставна база тог факултета, уз претходно одобрење стручног органа факултета. Општим актом факултета утврђује се да је наставна база факултета здравствена установа или научноистраживачка организација у којој су обезбеђени услови за остваривање дела наставног процеса и научностручног рада, према утврђеним нормативима. Дакле, здравствена установа, без обзира на обавезно постојање прописаних услова за обављање здравствене делатности, не постаје аутоматски наставна база факултета здравствене струке, већ ће то постати након што надлежни орган факултета процени да је у истој могуће остваривање дела наставног процеса и научностручног рада.

Електронски часопис **ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ**

Часопис „Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ“, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у свачијем пословању. Наменен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издавамо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене установе, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца“, „Календар правних аката“ и „Регистар прописа“.

Тренутно се у издању налази преко 1.700 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

Преглед најновијих измена и допуна Закона о планирању и изградњи

Најновијим изменама Закона уведен је значајан број новитета и измена у односу на досадашњи законодавни оквир, на шта је у продужетку и указано.

Петар Мијатовић,
адвокат

Народна скупштина Републике Србије усвојила је 26. јула 2023. године Закон о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС” бр. 62/2023 – даље: **Измене ЗПИ**), који је ступио на снагу 4. августа 2023. године. Према образложењу Владе Републике Србије Измене ЗПИ усвојене су ради остваривања следећих циљева:

- даљег унапређења електронског система (ЦЕОП) за издавање грађевинских дозвола увођењем нових функционалности и побољшањем постојећих (нарочито увођењем е-Простора, којим поступак за израду и измену планске документације постаје ефикаснији и бржи);
- увођења нових елемената „зелене агенде”;
- повећања одговорности овлашћених лица у поступцима издавања акта за изградњу, кроз примену одредби о подношењу пријава за прекршај против одговорних лица која не издају акта за изградњу у законским роковима;
- укидања Закона о конверзији уз накнаду одређеној категорији лица (обавезу плаћања пренамене и даље имају лица чији ће положај бити одређен посебним законима: спортска друштва и удружења, стамбене и земљорадничке задруге, као и лица на која се примењује Анекс Г о сукцесији);
- укидања *lex specialis* за линијске инфраструктурне објекте;
- отклањања колизионих одредби и њиховог међусобног усаглашавања кроз паралелну измену сета сродних закона, а нарочито Закона

о становању и одржавању зграда и Закона о комуналним делатностима;

- формирања Агенције за просторно планирање и урбанизам Републике Србије, чиме се део надлежности са државног органа преноси на Агенцију;

- проширења круга субјеката који могу да издају информацију о локацији на јавне бележнике (издавање информације о локацији), чиме процес прибављања потребних аката за изградњу постаје ефикаснији;

- увођења главног државног урбанисте, чиме ће додатно бити уведен ред у област просторног и урбанистичког планирања на територији Републике Србије;

- појачане заштите заштићених природних и културних подручја прописивањем да Влада доноси просторни план подручја посебне намене за те целине (због значаја таквог простора и уочених неправилности при доношењу урбанистичких планова од стране ЈЛС, што је на неким подручјима довело до значајне девастације простора);

- појачане активности јединица локалних самоуправа у области планирања и уређења простора прописивањем обавезног доношења планских докумената за најмање 70% грађевинског подручја, чиме се омогућава законита изградња и превентивно делује на појаву бесправне градње.

Предмет разматрања овде су најбитније измене и допуне усвојене Изменама ЗПИ, као што су:

- укидање посебног Закона о претварању права коришћења у право својине на грађевинском земљишту уз накнаду и проширење круга лица која немају обавезу плаћања накнаде за конверзију;

ским документима вишег хијерархијског реда, Законом о планирању и изградњи и прописима донетим на основу тог закона, и то у року који не може да буде дужи од тридесет дана од дана пријема захтева за давање сагласности. С друге стране, после јавног увида, главни покрајински урбаниста надлежан је за давање сагласности на просторни план јединице локалне самоуправе и генерални урбанистички план на територији аутономне покрајине, у погледу усклађености тог плана са планским документима ширег значаја, Законом о планирању и изградњи и прописима донетим на основу тог закона, и то у року који не може да буде дужи од тридесет дана од дана пријема захтева за давање сагласности.

Директор Агенције за просторно планирање и урбанизам по функцији је главни републички урбаниста. Главни републички урбаниста је и председник комисије за стручну контролу докумената просторног и урбанистичког планирања из надлежности Републике Србије и комисије за контролу усклађености планских докумената. Главни урбаниста аутономних покрајина је и председник комисије за стручну контролу докумената просторног и урбанистичког планирања из надлежности аутономних покрајина и комисије за контролу усклађености планских докумената.

VI. Продужење важења планских докумената и појачане обавезе за јединице локалне самоуправе у погледу доношења планских докумената

Као и неким ранијим изменама, и последњим Изменама ЗПИИ продужено је важење планских докумената донетих пре 1. јануара 1993. године. Важећи плански документи који су донети пре 1. јануара 1993. године престају да важе по истеку 24 месеца од дана ступања на снагу Измена ЗПИИ, с тим што су органи надлежни за њихово доношење дужни да у том року донесу нови плански документ.

Поред тога, Изменама ЗПИИ појачане су обавезе јединица локалне самоуправе у погледу доношења планских докумената у обла-

сти планирања и уређења. Наиме, јединице локалне самоуправе у обавези су да у року од четири године од дана ступања на снагу Измена ЗПИИ донесу планске документе који директно могу да се примене, односно на основу којих могу да се издају локацијски услови, који ће обухватити минимум 70% територије грађевинског подручја те јединице локалне самоуправе.

VII. Надлежност Владе Републике Србије за доношење просторних планова за подручја посебне намене за природна и културна добра

У циљу појачане заштите заштићених природних и културних подручја Изменама ЗПИИ предвиђено је да у границама заштићеног подручја, у смислу одредби закона којим се уређује заштита природе, као и у границама заштићених непокретних културних добара од изузетног значаја и културних добара уписаних у листу Светске културне и природне баштине, просторни план подручја посебне намене са елементима детаљне регулације доноси Влада Републике Србије.

VIII. Увођење е-Простора

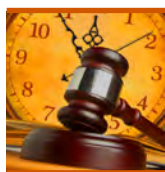
Са циљем да поступак за израду и измену планске документације постане ефикаснији и бржи, Изменама ЗПИИ уведен је е-Простор – електронски систем размене дигиталних података између ималаца јавних овлашћења у поступку припреме, координације и праћења израде планских докумената. У оквиру тог система одвијаће се и друге активности које се односе на учешће јавности, стручну контролу докумената просторног и урбанистичког планирања и контролу усклађености планских докумената, као и на доступност, објављивање и чување докумената просторног и урбанистичког планирања.

Агенција за просторно планирање и урбанизам Републике Србије надлежна је за успостављање и вођење систем е-Простор за потребе припреме, координације и праћења израде докумената просторног и урбанистичког планирања.

Урбанистичко планирање и право на имовину

Приликом доношења урбанистичких планова и њихове реализације често се занемарују, па и крше права појединаца, привредних друштава и других субјеката, а пре свих њихово право на имовину. Најчешћи проблем по власника непокретности или земљишта, што је и централна тема овог текста, јавља се у ситуацији када је планом земљиште намењено за јавне намене, пут, улицу, парк, трг, гробље и сл., а инвеститор, најчешће са државним предзнаком, не приступа и експропријацији и привођењу земљишта намени.

Божидар Вујичић,
судија Врховног касационог суда
у пензији

1.

Уобичајена дефиниција урбанизма је да је то научна дисциплина, вештина и техника уређења и организације насеља која узима у обзир естетске, хигијенске и практичне потребе становања. Сам појам потиче од латинске речи *urbs*, што значи *īrag*. Да би се реализовале активности из области урбанизма, доносе се просторни и урбанистички планови и урбанистичко-технички документи (пројекти). Наш Закон о планирању и изградњи (даље: Закон) познаје управо наведене планске документе.

Иако се као научна дисциплина урбанизам појављује тек почетком 20. века, активности које могу да се третирају као урбанизација датирају још од појаве првих градова у људској историји. Ако би се урбанизам шире посматрао, практично се од појаве првих људских заједница тежи уређењу простора у ком се живи и одвијају друге активности. Доба ренесансе, на пример, са Леонардом да Винчијем донело је озбиљне помаке у погледу уређења простора путем регулације речних токова и исушивања мочварних земљишта, а нарочито приликом уређења градских тргова Фиренце,

Милана и др., и то све на бази претходно сачињених планова поменутог генија.

Нема никаквог спора да су израда и доношење планских докумената од јавног значаја, како је то и дефинисано чланом 11. став 4. Закона. Отуда би следило да би појединачни интереси морали да буду подређени општим (јавним) интересима у поступку израде планских докумената, што би даље значило и да појединац не може да се противи доношењу и спровођењу тих аката. С друге стране, Устав Републике Србије јемчи људска права, а међу њима и право на имовину у чл. 58, којим је прописано да право својине, као једно од основних имовинских права, може да се одузме или ограничи само у јавном интересу утврђеном на основу Закона, и то уз накнаду која не може да буде нижа од тржишне.

Законом може да се ограничи и начин коришћења имовине. У Уставу се изричито не помиње накнада, али се подразумева да и за то кориснику мора да се пружи адекватна сатисфакција, с тим што мора да се узме у обзир да се право коришћења, као елемент друштвене својине, постепено гаси и да ће се највероватније убудуће свести на право на државину.

Сведоци смо уназад неколико година интензивне реализације озбиљних инфраструктурних пројеката (ауто-путеви, железнице и сл.), као и градње стамбених и пословних зграда широм Србије, посебно у највећим градовима и туристичким центрима. Нажалост, и даље је присутна и бесправна градња, али

план са елементима просторног развоја. Ако се план генералне регулације, с обзиром на то да се директно спроводи применом правила уређења и грађења на цео обухват планског документа, а нарочито план детаљне регулације, не спроведе у дужем периоду, може да повреди право на имовину.

Правни стандард представља питање шта се сматра дужим временским периодом. Планови се израђују за период од најдуже 25 година. Од момента када се усвоје планови регулације који су основ за уређење простора и изградњу, рок за решавање питања привођења намени земљишта мора да буде кратак, по нашем мишљењу не више од три године. То би био разуман период неизвесности власника у погледу судбине његове непокретности, а истовремено и довољно времена за инвеститора да спроведе све процедуре, обезбеди средства и изврши експропријацију непокретности. Ако од експропријације непокретност не буде у одређеном року приведена намени, бивши власник има законске могућности да тражи деекспропријацију, али је то друга тема.

Када се ради о врсти сатисфакције власника земљишта, мишљења смо да би основни вид био накнада штете, као и да би исплата правичне накнаде, уз практично принудну експропријацију по инвеститора, било крајње средство, могуће само у драстичним слу-

чајевима прекорачених рокова за спровођење плана. Ако би такво крајње средство било често у пракси и олако се изрицало од стране судова, могло би да има штетне последице по инвестиционе активности и довело би до фаворизовања власника непокретности, чиме би била нарушена неопходна равнотежа између јавног и приватног интереса. Рокови, односно сам стандард дужег временског периода морао би да се искристалише кроз судску праксу.

5.

Несумњиво добра околност је то што је наша судска пракса препознала проблем и реаговала на начине који су претходно описани. То свакако утиче на правну сигурност. Било би још боље када би законодавац следио искуства судова по питању заштите права на имовину, па кроз измене Закона уграђивао примере добре праксе, тим пре што постоје и одлуке Европског суда које су обавезујуће. Пошто то овим изменама није урађено, остаје за неке будуће. Није добро ни то што у изменама Закона постоје одредбе које ће без сумње довести до умањења неких права која је давао постојећи закон, као што је већ поменута накнада за експроприсано земљиште за објекте линијске инфраструктуре.

Ендноте

¹ „Службени гласник РС” бр.72/2009... 52/2021 и 62/2023.

² Сматра се да је најстарији урбанистички план онај из Месопотамије, настао пре око 6.000 год. Међутим, на локалитету Благодин код Трстеника пронађен је урбанистички план насеља уцртан на зрну пшенице, стар око 8.000 година.

³ „Службени гласник РС” бр. 98/2006 и 115/2021.

⁴ „Службени лист ФНРЈ” бр. 52/58... и „Службени лист СФРЈ” бр. 32/68.

⁵ Судије: Звездана Лутовац – Врховни Касациони суд, Добрила Здравковић – Апелациони суд Ниш и Наташа Гачић – Виши суд Чачак, реферати су објављени у Билтену ВКС бр. 2/2023.

⁶ У Закону о изменама и допунама Закона у чл. 26. предвиђена је одредба којом се суштински мења начин утврђи-

вања накнаде за експроприсано земљиште ради изградње линијских инфраструктурних објеката, где се сврставају и путеви, и то тако што ће се то земљиште и даље третирати као пољопривредно, шумско и сл., односно неће бити грађевинско. То ће направити велики проблем јер је судска пракса већ другачије установљена, па ће створити неједнакост међу грађанима!

⁷ Став усвојен на седници Грађанског одељења Апелационог суда у Крагујевцу 9. 11. 1922. године, објављен у Билтену АС Крагујевац бр. 1/2023.

⁸ Пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2142/20 од 24. 9. 2020. године и Пресуда Врховног Касационог суда Рев 5845/2020 од 11. 3. 2021. године.

Уговори о заједничкој градњи – други део

У наставку текста који је започет у летњем двоброју теме ће бити накнада штете у случају раскида уговора, раскид уговора као претходно питање приликом одлучивања о обавезама уговарача, односи уговарача када је реч о заједничкој градњи, односи уговарача заједничке градње и трећих лица (одговорност за недостатке), као и преузимање испуњења.

Драгана Марчетић,
судија Вишег суда у Београду

Снежана Марјановић,
судија Вишег суда у Београду

НАКНАДА ШТЕТЕ У СЛУЧАЈУ РАСКИДА УГОВОРА

Из образложења:

Пресудом Вишег суда у Београду П бр. .../14 од 22. 12. 2016. године, првим ставом изреке, усвојен је тужбени захтев и утврђено је да је раскинут уговор о заједничкој градњи, оверен дана 12. 2. 2010. године под Ов. бр. .../10, као и анекс тог уговора, оверен дана 2. 12. 2010. године под Ов. бр. .../10 у Првом основном суду у Београду, који су закључени између тужиоца у својству инвеститора, ММ у својству инвеститора, којег у својству инвеститора замењује тужени у овом поступку, и то на основу уговора о уступању – преносу права и обавеза од 21. 2. 2011. године, овереног у Првом основном суду у Београду дана 22. 2. 2011. године под Ов. бр. .../2011, као и уговора о уступању – преносу права и обавеза од 19. 3. 2012. године, овереног у Првом основном суду у Београду под Ов. I бр. .../2012, што су тужени дужни признати и трпети. Другим ставом изреке обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 120.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу на дан исплате, као и законску затезну камату, по Закону о затезној камати, на износ од 2.500 евра на месечном нивоу, са припадајућом каматом од доспелости до

исплате, као у изреци првостепене пресуде. Трећим ставом изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 420.300,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж бр. .../17 од 10. 8. 2017. године жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена. Другим ставом изреке одбијени су захтеви странака за накнаду трошкова другостепеног поступка. У правоснажно окончаном поступку који је претходио доношењу побијане пресуде утврђено је да је тужилац био власник породичне стамбене зграде у Београду, у улици ... број 21, као и земљишнокњижни корисник катастарске парцеле број ... , на којој је зграда саграђена, све уписано у лист непокретности број ... КО Врачар. Градска управа Града Београда – Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове донела је решење о одобрењу за изградњу IX-04 број 351-.../09 дана 4. 1. 2010. године, којим је тужиоцу одобрена градња стамбено-пословног објекта, спратности ПО + ПР + 5 + ПС, на тој парцели. Даном 12. 2. 2010. године тужилац је закључио и оверио уговор о изградњи у својству инвеститора са ММ, такође у својству инвеститора. У уговору је наведено да је тужилац инвеститор градње по основу решења о одобрењу за градњу од 4. 1. 2010. године и да он у заједничку градњу уноси своје право власништва на постојећем објекту, док се инвеститор ММ обавезује да финансира средства неопходна за градњу будућег заједничког објекта, што подразумева све трошкове који су претхо-

и тај уговор не производи правно дејство према повериоцу, који има право да захтева исплату дуга само од дужника и нема никаква права према трећем лицу јер приликом преузимања испуњења нема ни промене у личности дужника. Овај уговор производи правно дејство само између дужника и преузимаоца. Правилан је закључак другостепеног суда да у случају преузимања испуњења, ако преузималац истовремено **не преузима дуг или не приступа дугу**, између преузимаоца испуњења и повериоца не настаје никакав правни однос, већ за повериоца настаје само обавеза да по одредби из члана 296. ст. 1. и 2. ЗОО прими испуњење од лица које има правни интерес. Тужени није испунио уговор о преузимању испуњења, због чега је поверилац од тужиље, као дужника, затражио испуњење обавезе. У оваквој ситуацији **тужени одговара тужиљи за неиспуњење обавезе из уговора о заједничком инвестирању** од 28. 11. 2008. године, што се реализује **захтевом тужиље да јој тужени исплати износ који од ње потражује њен поверилац**. Тужилца није овлашћена да на основу закљученог уговора са туженим истиче захтев за плаћање тужилином повериоцу, као трећем лицу које не учествује у парници, како то правилно закључује другостепени суд, због чега је правилно, супротно ревизијским наводима, преиначио првостепену пресуду због погрешне примене материјалног права.

(Пресуда Врховној касационој суда Рев др. 665/17 од 19. 7. 2019)

УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

Парнице које потичу из уговора о заједничкој градњи специфичне су по својој природи и захтевају да суд и пуномоћници странака поседују не само одлично знање грађанског права већ и познавање прописа који се тичу управних поступака који су у вези са наведеним односима, али и саме проблематике градње на нашем тржишту. То је често изазов јер захтева знања која излазе из домена права, а односе се на процедуре рада грађевинара у погледу поступања на градилишту у смислу обавеза вођења грађевинских дневника, обавеза извођача радова и подизвођача и др. Предлагање и постављање задатака вештаку и контрола његовог рада по датим налозима за вештачење, приликом провере поступања инвеститора и процене постојања штете и услова за раскид уговора, често је изузетно деликатан посао. Стога поменуте парнице могу да трају и дуже него што би требало, уколико се на припремном рочишту у присуству странака не расправе све спорне релевантне околности, како чињенично тако и правно. Правна природа односа у које ступају странке често је недефинисана, па то отежава поступање. Овим текстом указано је само на део могућих спорних ситуација, које су изузетно шаролике и захтевне за одлучивање и правну предвидљивост, која је неопходна да би се грађанима обезбедило право на правично суђење.

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК“ представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства, пореза, буџетског рачуноводства, зарада, плата и других личних примања и пословних финансија. Наменен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издавајемо: Рачуноводство, Порези, Буџетски корисници, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 1.600 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи. нет, а повезани су са релевантним прописима.

Нови правни став и закључци Врховног суда из грађанске материје

Закључци усвојени на седници Грађанског одељења Врховног суда, одржаној 6. 6. 2023. године:

Извор: <https://www.vk.sud.rs/>

ОДУЗИМАЊЕ ИМОВИНСКЕ КОРИСТИ У НОВЧАНОМ ИЗНОСУ ОД СТРАНЕ СТЕЧАЈНОГ ДУЖНИКА НА ОСНОВУ ЧЛАНОВА 91. И 92. КЗ, КАО ОБАВЕЗА СТЕЧАЈНЕ МАСЕ

Правоснажна осуђујућа пресуда кривичног суда, донета по отварању стечајног поступка, у делу у ком је одређено одузимање имовинске користи проистекле из кривичног дела у новчаном износу од стечајног дужника на основу одредаба чл. 91. и 92. Кривичног законика РС извршава се као обавеза стечајне масе.

Образложење:

Законом о стечају уређују се услови и начин покретања и спровођења стечаја над правним лицем. Стечај се у смислу наведеног закона спроводи банкрутством или реорганизацијом. Под банкрутством се подразумева намирење поверилаца из вредности целокупне имовине стечајног дужника, односно стечајног дужника, као правног лица. Стечај омогућава колективно и сразмерно намирење стечајних поверилаца у складу са законом. У стечајном поступку свим повериоцима обезбеђују се једнак третман и равноправан положај поверилаца истог исплатног реда, односно исте класе у поступку реорганизације.

У стечају се повериоци јављају као стечајни, разлучни, заложни и излучни повериоци. Стечајни повериоци на дан покретања стечајног поступка имају необезбеђено потраживање према стечајном дужнику, за разлику од

разлучних поверилаца који имају заложно право, законско право задржавања или право намирења на стварима и правима о којима се воде јавне књиге или регистри и имају право на првенствено намирење из средстава остварених продајом имовине, односно наплате потраживање, на којој су стекли то право. Заложни повериоци имају заложно право на стварима или правима стечајног дужника о којима се воде јавне књиге или регистри, а немају новчано потраживање према стечајном дужнику које је тим заложним правом обезбеђено. Излучни повериоци на основу свог стварног и личног права имају право да траже да се одређена ствар издвоји из стечајне масе, која у том случају не улази у стечајну масу.

У стечајном поступку пре намирења стечајних поверилаца, који се сврставају у исплатне редове применом члана 54. Закона о стечају, намирују се трошкови стечајног поступка и обавезе стечајне масе, дефинисани члановима 103. и 104. Закона о стечају. Одредбом члана 101. Закона о стечају регулисан је појам стечајне масе као целокупна имовина стечајног дужника у земљи и иностранству на дан отварања стечајног поступка, као и имовина коју стечајни дужник стекне током стечајног поступка.

Одредбом члана 104. наведеног закона предвиђене су обавезе стечајне масе: 1. које су проузроковане радњама стечајног управника или на други начин управљањем, уновчавањем и поделом стечајне масе, а не сврставају се у трошкове стечајног поступка; 2. из двостранотеретних уговора, ако се њихово испуњење тражи за стечајну масу или мора да уследи након отварања стечајног поступка; 3. које су настале неоснованим обogaћењем стечајне масе, укључујући последице ништавих правних послова; 4. према запосленима стечајног дужника, настале након отварања стечајног поступка; 5. настале на основу кредита

вршне и ванпарничне поступке за које није надлежан неки други суд (став други), као и да основни суд у првом степену суди у стамбеним споровима, споровима поводом заснивања, постојања и престанка радног односа, о правима, обавезама и одговорностима из радног односа, о накнади штете коју запослени претрпи на раду или у вези са радом и у споровима поводом задовољавања стамбених потреба на основу рада (став трећи). Према члану 23. став 1. тог закона, виши суд у првом степену суди, између осталог, и у грађанскоправним споровима када вредност предмета спора омогућава изјављивање ревизије (тачка 7) и у споровима поводом штрајка, као и поводом колективних уговора ако спор није решен пред арбитражом (тачка 8).

Из изложеног следи да спорови у области рада (спорови из радног односа) нису обу-

хваћени појмом грађанских спорова, већ су издвојени у посебну групу. Правна теорија то издвајање образлаже тако што се материјалноправни односи у којима ти спорови настају по својој правној природи разликују од оних који се традиционално називају грађанским. У том контексту, приликом грађанских спорова стварна надлежност одређује се према вредности предмета спора, али се тај критеријум не примењује на спорове из радних односа јер то нису грађанскоправни спорови. У таквим споровима о стварној надлежности суда одлучује се према предмету спора. Спор између послодавца и запосленог ради накнаде штете коју запослени проузрокује на раду јесте спор о правима, обавезама и одговорностима из радног односа, па је у надлежности основног суда, без обзира на вредност предмета спора.

Календар важења њравних акаџа

Прописи који одложено престају да важе или чија одложена примена почиње у наредном периоду

Пропис	Службени гласник	Датум примене
Закон о изменама Закона о Централној евиденцији стварних власника	17/2023	одредбе члана 3. став 1. тачка 2а) подтачка (1), члана 7. став 3. и члана 14а примењују се од 1. октобра 2023. године
Правилник о дозволама, центрима за обуку и здравственој способности летачког и кабинског особља	53/2023	примењује се од 1. 10. 2023. године
Правилник о изменама и допунама Правилника о начину уношења, рада, вођења и коришћења централног информационог система и његовој садржини и врсти података	58/2023	одредбе чл. 3. и 5 примењују се од 1. 10. 2023. године
Правилник о изменама и допунама Правилника о обављању ваздушног саобраћаја једрилицама	65/2023	примењује се од 1. 10. 2023. године
Правилник о изменама и допунама Правилника о обављању ваздушног саобраћаја балонима	65/2023	примењује се од 1. 10. 2023. године

Прекршај необезбеђивања школовања

За потребе овог текста прекршајем необезбеђивања школовања названо је прекршајно дело које је представљено прво кроз своја конкретна обележја, а затим кроз уставне и законске одредбе које су му основа и сличност с једним кривичним делом, као и кроз његове појавне облике и, на крају, кроз примере из праксе.

Владимир Живанкић,
судија Прекршајног суда у
Киинди

Законом о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС” бр. 88/2017 са каснијим изменама и допунама) у члану 84. прописана је одговорност родитеља или другог законског заступника детета, тако да је одговоран за:

- упис детета у предшколски припремни програм и упис детета у школу;
- редовно похађање наставе;
- редовно похађање припремне наставе;
- обавештавање школе одмах, а најкасније у року од 48 сати од момента наступања спречености ученика да присуствује настави о томе;
- правдање изостанака ученика најкасније у року од осам дана од дана престанка спречености ученика да присуствује настави одговарајућом лекарском или другом релевантном документацијом;
- то да на позив школе узме активно учешће у свим облицима васпитног рада са учеником;
- повреду забране из чланова 110–112. тог закона, учињену од стране ученика;
- теже повреде обавеза ученика из члана 83. тог закона;
- поштовање правила установе.

Поред тога, родитељ, односно други законски заступник дужан је да надокнади материјалну штету коју ученик нанесе школи намерно или из крајње непажње, у складу са законом.

Школа подноси захтев за покретање прекршајног поступка, односно кривичну пријаву ради утврђивања одговорности родитеља, односно другог законског заступника из разлога прописаних ставом 1.

наведеног члана. Тако прописана одговорност свакако има подлогу у уставној одредби (Устав Републике Србије објављен у „Службеном гласнику РС” бр. 98/2006, 113/2006 и 115/2021) о правима и дужностима родитеља из члана 65, по којом родитељи имају право и дужност да издржавају, васпитавају и образују своју децу, при чему су у томе равноправни. Наведено уставно начело повезано је са одредбом поменутог члана 84, али и са одредбама у:

■ **Закону о основама система образовања и васпитања**, чијим су члановима 1. и 3, као предмет тог закона, одређене и основе система предшколског и основног образовања и васпитања на које свако има право;

■ **Закону о основном образовању и васпитању** („Сл. гласник РС” бр. 55/2013 са каснијим изменама и допунама), чијим је чланом 22. одређено да је родитељ, односно други законски заступник одговоран за упис детета у школу, за редовно похађање наставе и обављање других школских обавеза;

■ **Породичном закону** („Сл. гласник РС” бр. 18/2005 са каснијим изменама и допунама), чијим је чланом 63. одређено да дете има право на образовање у складу са својим способностима, жељама и склоностима.

Наведено значи да се претходно поменутом одговорношћу родитеља или другог законског заступника детета штити и обезбеђује право детета на васпитање и образовање.

Битно је истаћи да, према члану 70. Породичног закона, васпитање детета заправо представља родитељско право и дужност да са дететом развијају однос заснован на љубави, поверењу и узајамном поштовању, као и да дете усмеравају ка усвајању и поштовању вредности емоционалног, етичког и националног идентитета своје породице и друштва, док је образовање детета, према члану 71,

II У једном од случајева школа је поднела захтев за покретање прекршајног поступка против мајке чије је дете ученица седмог разреда и има 25 нерегулисаних изостанака, при чему од 30. новембра не учествује у настави, јер се није одазивала на писмене позиве школе, односно на позив школе није узимала активно учешће у свим облицима васпитног рада са учеником. Суд је донео наредбу којом је позвао подносиоца захтева да уреди поднети захтев тако што ће дати потпун чињенични опис радње из које произлазе правна обележја предметног прекршаја, као и предлог доказа које треба извести. У остављеном року подносилац захтева није уредио поднети захтев, због чега је исти одбачен јер не постоје услови за покретање прекршајног поступка пошто је подносилац одустао од поднетог захтева.

III Окривљени је тужен да је као родитељ повредио обавезу из члана 84. став 1. тачка 2) Закона о основама система образовања и васпитања јер његово дете – малолетни ФС, рођен ... године, није редовно похађао наставу трећег разреда у Основној школи „...“ у ..., у школској 2022/2023. години, пошто је од 26. 10. 2022. до 9. 12. 2022. године имао укупно 144 неоправдана изостанка са часова, чиме је извршио прекршај из члана 194. Закона о основама система образовања и васпитања.

Окривљени је оспорио да је то дете његово, рекавши да је са његовом мајком живео у ванбрачној заједници, као и да постоји судска одлука да деца нису његова. Мајка детета је сведочила да је њен син ФС рођен у Немачкој у време када је живела у ванбрачној заједници са окривљеним, а да је касније окривљеном рекла да ФС није његов син, о чему је обавестила и школу. У поступку је утврђено да је Пресудом Основног суда у ... П2 број ... од 27. 6. 2019. године (која је правоснажна и извршна од 27. 6. 2019. године) било одређено да родитељско право над заједничком децом, међу којом је и малодобни ФС, врши самостално мајка СК. Окривљени је обавезан да на име законског одржавања малодобне деце плаћа одређени месечни износ, с тим што је даље уређен начин одржавања његових личних односа са малодобном децом. Каснијом пресудом истог суда П2 број ... од 12. 5. 2022. године (која је правоснажна и извршна

од дана доношења) поништене су изјаве о признању очинства за малодобну децу, међу којом је и ФС, рођен ... године у Немачкој. Наложено је Градској управи ... – Матичној служби да изврши брисање уписа очинства окривљеног, између осталих, и за малодобног ФС, ЈМБГ ..., на основу те правоснажне пресуде. А измењена је и одлука о вршењу родитељског права садржана у ранијој пресуди истог суда П2 од 27. 6. 2019. године тако што је стављен ван снаге став 2. изреке те пресуде и укинута обавеза издржања тужиоца (окривљеног) почев од 6. 4. 2022. године, док је стављен ван снаге и став 3. те пресуде (део који се односи на уређење начина одржавања личних односа туженог (окривљеног), као оца са малодобном децом.

Решењима Градске управе Града ... – Секретаријата за општу управу и заједничке послове усвојени су захтеви КС за промену презимена малолетне деце, међу којом је и ФС, рођен ... године, тако да се он убудуће у правном саобраћају, уместо личним именом ФС, служи личним именом СК (у тим решењима доносилац решења позива се на поменућу пресуду П2 број од 12. 5. 2022. године).

Прекршајни суд разматрао је одредбе члана 7. Породичног закона, према ком се родитељем сматра и отац детета, док је чланом 45. став 4. истог закона одређено да се оцем детета које је рођено ван брака сматра мушкарац чије је очинство утврђено признањем, а чланом 51. да се изјава о признању очинства даје пред матичарем. Уз то, чланом 253. Породичног закона (тужба ради признања очинства) уређено је подношење тужбе ради поништења изјаве о признању очинства.

У погледу претходно наведеног, применом цитираних чланова Породичног закона на утврђене чињенице (чињенице утврђене из поменутих пресуда и решења – да окривљени више није отац малолетног ФС од 6. 4. 2022. године), прекршајни суд нашао је да нису остварена обележја прекршаја из члана 194. у вези са чланом 84. став 1. тачка 2) Закона о основама система образовања и васпитања, због чега је окривљеног, на основу члана 250. став 1. тачка 3) Закона о прекршајима, ослободио од одговорности услед недостатка доказа.

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрики дајемо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора имају искључиво претплатници на наш часопис.

РАДНО ПРАВО

Могућност смањења зараде

П: Ради одржања ликвидности послодавац би у одређеном периоду од неколико месеци смањио зараде запосленима пропорционално од 20 до 50% у зависности од висине зараде, с тим да то умањење буде дуго послодавца запосленима који би им исплатио у наредном периоду од неколико месеци. Да ли послодавац ипак има могућност по закону и који би био посљедица?

О: Разумемо да у неком периоду смањењем зарада желите да остварите уштеде трошкова и смањите одлив текућих средстава (које употребљавате за зараде). Међутим, упозоравамо одмах на то да такво смањење зарада не може једнократно да се изврши, без обзира на обећање да ће се неисплаћено вратити. Наиме, сада имате општа акта и уговоре о раду у којима су дефинисане зараде запослених, и те уговоре морате да поштујете у погледу висине зарада, односно уговорену зараду по уговору о раду морате да исплаћујете у пуном новчаном износу, тако да немате законског основа да је вештачки смањујете ради уштеде у трошковима (осим смањења по основу радног учинка, ако сте мерили за то прописали). У таквој ситуацији можете да:

- **прво**, измените сва општа акта и уговоре о раду и утврдите нове (ниже) зараде запосленима у складу са вашим потребама за уштедама у ликвидности;
- **друго**, да на основу члана 111. Закона о раду донесете одлуку о увођењу минималне зараде.

Минимална зарада може да се уведе одлуком послодавца, без обавезе закључивања анекса уговора о раду, и директно се примењује на све запослене. Једино што у том случају општим актом (нпр. правилником о раду) треба да утврдите разлоге за доношење одлуке за увођењем минималне зараде, па када наставу такви разлози из општег акта, послодавац може да донесе одлуку о увођењу минималне зараде.

Из судске праксе:

Запослени има право на одговарајућу зараду, која се утврђује у складу са законом, оштим актом и уговором о раду. Запосленима се гарантује једнака зарада за исти рад или рад исте вредности који обављају код послодавца, члан 104. ставови 1. и 2. Закона о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/05, 61/05, 54/09).

Оштим актом утврђују се елементи за обрачун и исплату основне зараде и зараде по основу радног учинка из ст. 1. и 2. овог члана, члан 107. став 3. Закона о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/05, 61/05, 54/09).

Уговор о раду садржи новчани износ основне зараде и елементи за утврђивање радног учинка, накнаде зараде, увећане зараде и друга примања запосленог, члан 33. став 1. тачка 10) Закона о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/05, 61/05, 54/09).

У посљедицу је утврђено да је тужиоцима обрачунаша и исплаћена оштим нормама у мањем износу од припадајуће, затим утврђено да тужени у спорном периоду обрачун зарада тужиоцима није вршио ни према уговорима о раду ни према јединственој цени рада у предузећу. Висина исплативања (разлика између исплаћеног и припадајуће) утврђена је на основу налаза и мишљења вештака.

ста, она је незаконита, односно установа нема основа ни право да мимо наведених одредби Уредбе о коефицијентима подиже коефицијенте плата запосленима.

Такође указујемо на то да установе културе могу да исплаћују „додатне плате” на основу чл. 37. и 38. ПКУ за установе културе, и то из сопствених прихода који нису јавни приходи. Међутим, тада се ради о једнократном повећању плата, под условима предвиђеним наведеним одредбама ПКУ, а не о трајној корекцији коефицијената за плате.

ОБРАЗОВАЊЕ

Избор новог члана школског одбора из редова запослених

П: Члан Школског одбора школе из редова запослених остварио је услов за одлазак у пензију. Која је процедура за избор новог члана Школског одбора из редова запослених?

О: Процедура избора спроводи се у складу са чланом 116. Закона о основама система образовања и васпитања. Наиме, чланом 116. ст. 6. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС” бр. 88/2017, 27/2018, 10/2019, 6/2020 и 129/2021) утврђено је да „чланове органа управљања из редова запослених предлага васпитно-образовно, односно наставничко веће, за школу са домом – наставничко и педагошко веће, на заједничкој седници, а из редова родитеља – Савет родитеља, тајним изјашњавањем.”

Ставом 5. истог члана Закона утврђено је да „чланове органа управљања установе имају и разрешава скупштина јединице локалне самоуправе, а председника бирају чланови већином гласова од укупног броја чланова органа управљања.”

У конкретном случају, заједно са престанком радног односа члану Школског одбора из редова запослених због одласка у старосну пензију престаје и својство члана Школског одбора. Скупштина јединице локалне са-

моуправе на захтев школе разрешиће члана Школског одбора пре истека мандата. Новог члана Школског одбора из редова запослених, на предлог васпитно-образовног, односно наставничког већа, за школу са домом – наставничког и педагошког већа, именоване скупштина јединице локалне самоуправе, с тим што изборни период новоименованог члана органа управљања траје до истека мандата органа управљања.

ГРАЂАНСКО ПРАВО

Пасивна легитимација када је реч о тужби за заштиту права прече куповине

П: Да ли су уриком одношења тужбе због повреде права прече куповине пасивно легитимисани само купац (лице А) и продавац (лице Б) који су закључили уговор о купопродаји пољопривредног земљишта или тужбом треба да се обухвати и супруга лица А, као нужни сујарничар? Супруга није била учесник купопродајног уговора, али том уговору, који је закључен пред јавним бележником, стоји клаузула да ће наведена непокретност бити укњижена у РГЗ као заједничка имовина сујужника.

О: С обзиром на то да се ради о поништају уговора због права прече куповине, тужбом морају да буду обухваћене све уговорне стране. Стога сматрамо да супруга, иако је уписана као заједничар на непокретности, није пасивно легитимисана у тој врсти парнице јер није била страна уговорница.

Законом о промету непокретности прописано је да се тужба подноси ради захтева да се уговор о продаји огласи да је без дејства према имаоцу права прече куповине (дакле, тужбом се напада уговор, а не решење о упису права у катастар), као и да се упис супружника купца врши по сили закона. Мишљења смо да тужбом треба да буду обухваћени само продавац и купац.

Осим тога што се људска свест развијала и усложњавала развојем језика, унапређујући могућности споразумевања међу људима, развијала се и читава људска заједница, што је рађало потребу за увођењем реда у свакодневни живот на свима прихватљив, функционалан и разумљив начин. Тај ред постигао се устројавањем правила, односно закона, а закони свеукупно чине правни систем једне државе. Циљ ове рубрике је да укаже на то како језик и његове особености утичу на формулисање и касније тумачење законских норми, као и каква је улога вештачења заснованих на језику у истражним и судским процесима.

Улога тумача знаковног језика и преводилаца у правосудном систему

Веза између те две професије огледа се у томе да, не само у српском него у и у сваком другом правосудном систему, стручњаци за различите језике, па и знаковне, играју важну улогу у процесу истраге и суђења. О значају, раду и дometима њиховог рада у контексту форензике истрага и судских процеса говоримо у наставку текста.

Разлика између тумача и преводилаца

Језик обликује право, а право прописује језик, и онај стандардни за целу заједницу, који се обично прописује уставом, али и термилошки, разговорни и сл., као и забране које се односе на језик. Због тога је улога форензичког лингвисте врло често пресудна у кривичним истрагама и судским процесима. **О значају запошљавања лингвиста као судских вештака, као и о потребном знању и образовању, и то по земљама, више речи било је у тексту у рубрици „Кад језик пресуди” у јануару 2021. године.**

Осим испуњења потребних законских услова, који су у поменутом тексту издвојени, неопходно је разликовати рад преводиоца од рада тумача. Преводилац¹ ствара писани документ превodeћи текст с једног језика на други језик, при чему преводилац специја-

лизован за право мора да савлада основне концепте и терминологију не само права већ и области на коју се оно примењује. Правни превод омогућава појединцима, компанијама, правним и владиним агенцијама да комуницирају на различитим језицима унутар и ван државних граница. У том случају преводилац је део правног тима са осталим правним стручњацима, омогућавајући потпуно разумевање конкретног случаја. Своје услуге може да пружа на различите начине:

■ **симултано**, када преводилац слуша оно што се говори на једном језику и истовремено преводи на други језик и док преводи, истовремено слуша оно што се говори тако да прецизно може да преведе следећу реченицу, при чему се врло често користи и нека опрема како би се осигурало да свака реч буде кристално јасна за сваког присутног, на пример микрофон;

■ **консекутивно**, када преводилац (за разлику од симултаног), прво слуша, затим паузира

жени је амерички држављанин), односно да ли је то чини неразумљивом и непотпуном?

Одговор: Уколико је тужилац иницирао поступак подношењем тужбе која садржи све елементе, прописане одредбом чл. 192. у вези са чл. 98. Закона о парничном поступку, на српском језику, у смислу одредбе чл. 6. истог закона, тада поднета тужба није неразумљива и непотпуна.

Према одредби чл. 179. Закона о парничном поступку, ако међународним уговором није другачије предвиђено, замолнице домаћих судова за правну помоћ достављају се страним судовима дипломатским путем. Замолнице и прилози морају да буду састављени на језику замољене државе или уз њих мора да буде приложен њихов оверени превод. Према томе, поднета тужба је разумљива и није непотпуна, с тим што треба правити јасну дистинкцију између питања разумљивости и потпуности тужбе, с једне стране, и међународне правне помоћи, с друге стране.

У том контексту, а полазећи од одредбе чл. 179. Закона о парничном поступку, ако међународним уговором није другачије предвиђено, замолница домаћег суда за правну помоћ доставиће се страном суду дипломатским путем, при чему замолнице и прилози морају да буду састављени на језику замољене државе или уз њих мора да буде приложен и њихов оверени превод. У том случају суд може да наложи тужиоцу да преко овлашћеног судског тумача преведе замолницу, тужбу и прилоге на енглески језик, или да у депозит суда уплати потребан износ ради преводјења преко овлашћеног судског тумача.

У сваком случају, нема места одбачају тужбе. До тог одговора долази се прављењем јасне дистинкције између питања уредности тужбе и питања достављања путем међународне правне помоћи. Такав став заступа и Привредни апелациони суд, између осталог, у Решењу 6 Пж 3680/12 од 9. 5. 2012. године. Према информацији судске праксе супротних одлука нема.

(Питања и одговори са двадесетог саветовања судија привредних судова РС са Златибора, септембар 2012)

2) Превод доказа са страног језика на језик суда од стране овлашћеног судског тумача

У случају да у списима постоје докази на страном језику, а од њихове оцене зависи поступање суда, оцена благовремености жалбе, другостепени суд овлашћен је да наложи првостепеном да наведене доказе преведе преко овлашћеног судског тумача на језик суда, па да потом одлучи о благовремености жалбе.

Предмет првостепеног суда достављен је другостепеном суду ради одлуке по жалби тужиоца изјављене против Решења Трговинског суда у Б. од 22. 6. 2004. године. Једно од најважнијих питања које је постављено јесте питање благовремености поднете жалбе.

У списима предмета постоје непреведени на језик суда докази у вези са уручењем решења првостепеног суда од 22. 6. 2004. године тужиоцу. Они су на пољском језику и треба их превести преко овлашћеног судског тумача за пољски језик на језик суда. Стога се списи предмета враћају првостепеном суду у смислу одредбе члана 360. Закона о парничном поступку (даље: ЗПП), како би се докази у вези са достављањем првостепеном жалбом побдијаног решења превели на језик суда. Претходно је нужно да би другостепени суд проверио оцену благовремености жалбе првостепеног суда у смислу одредбе члана 367. ЗПП.

(Решење Вишег трговинског суда Пж. 9975/04 од 28. 12. 2004)

Приредила: **Милица Радованчев**, лектор

Ендноте

- ¹ https://e-justice.europa.eu/content_find_a_legal_translator_or_an_interpreter-116-en.do
- ² Justisigns: A European overview of sign language interpreting provision in legal settings Jemina Napier & Tobias Haug ca
- ³ Ибид.
- ⁴ <https://experts-institute.eu/en/expertise-law-and-jurisprudence/expert-interpreters-and-translators-in-france/>
- ⁵ <https://www.novosti.rs/vesti/naslovna/drustvo/aktuelno.290.html:539266-Znakovni-jezik-ka-profesija>

Закони који регулишу односе унутар људске заједнице, која би требало да буде по мери сваког појединца, тичу се различитих сегмената свакодневног живота. Међу тим сегментима посебну улогу у очувању и усавршавању људске цивилизације имају изванредна дела људског духа по којима би се требало равнати, као што из оних негативних треба учити. У новој рубрици „Поводом...” бавићемо се баш тиме – значајним датумима, историјским преокретима, заслужним личностима и пресудним документима, као и њиховим утицајем на измене и усавршавање прописа.

Поводом обележавања Међународног дана преводилаца и Међународног дана знаковног језика

Идући у сусрет обележавању посебних дана преводилаца и тумача знаковних језика осврнули смо се на њихов значај у савременом свету, прве кораке у историји и потоњи развој, као и на прописе којима је регулисан њихов рад и статус.

Септембар – месец језичке разноликости

Велики број посебних датума у септембру посвећен је језику, што указује на свест међународне заједнице о значају језичке разноликости и описмењавању становништва, а самим тим и образовања, али и тога да сваки појединац у тој заједници буде уважен и да на свом језику оствари права која су му различитим међународним и националним прописима гарантована. Тако смо у септембру 2021. године рубрику посветили Међународном дану писмености и Европском дану језика, посебно се бавећи стопом писмености и врстама језика на планети, само успут дотакавши и знаковне језике, док су форензици превођења и плагијата, са кратким освртом на преводилачки рад, посвећени текстови у рубрици „Кад језик пресуди” у априлу, мају и јуну 2021. године. Како би рад и значај језичких стручњака што шире био представљен, као и због јасне потребе да се све језичке мањине уваже, овај текст посвећујемо управо

двама посебно важним професијама – преводиоцима и тумачима знаковних језика.

УН захтеви

У циљу подршке и заштите језичког идентитета и културне разноликости свих становника Европе, али и свих глувих особа и других корисника знаковног језика, **Генерална скупштина УН усвојила је 19. децембра 2017. године резолуцију 72/16 којом је 23. септембар проглашен Међународним даном знаковних језика.** Њом је потврђено да је рани приступ знаковном језику и услугама на њему, укључујући и квалитетно образовање доступно на знаковном језику, од виталног значаја за раст и развој глуве особе и од кључног значаја за постизање међународно договорених развојних циљева. Уз то, њом је препозната важност очувања знаковних језика као дела језичке и културне разноликости, али и наглашен принцип „ништа о нама без нас” (енг. *Nothing About Us Without Us*)¹ у смислу рада са заједницама глувих.

Будући да су судски преводиоци и судски тумачи именована лица са повереним јавним овлашћењима, обрада података до које долази у процесу преводјења и овере докумената проистиче из Правилника о судским тумачима, дакле у складу је са позитивним прописима Републике Србије. У складу са Правилником о судским тумачима преводиоци и тумачи имају обавезу вођења дневника извршених превода и овера, у складу са којом је неопходно у поменути дневник унети податке о наручиоцу превода (односи се и на физичка и на правна лица). Дакле, неопходно је да претходно идентификују наручиоца превода, што подразумева увид у лична документа (личну карту или пасош у случају страних држављана). У складу са Законом о заштити података о личности, судски тумачи и преводиоци су руковаоци подацима о личности и обрађивачи тих података, који о свом раду воде еви-

денцију, тако да дневник извршених превода и овера мора да буде чуван на сигурном месту, ком право приступа има само тумач или преводилац.

Обавеза да се у смислу заштите података о личности предузму све разумне мере обезбеђења од недозвољеног увида или „цурења“ података важи за све врсте евиденција и архива, било на папиру било у електронској форми. За судске тумаче и преводиоце, као и оне који су власници преводилачких агенција, важе закони Републике Србије јер имају седиште на територији Србије, док се Европска уредба о заштити података о личности примењује у земљама чланицама ЕУ. Та европска уредба примењује се на српска преводилачка предузећа само у случају да постоји организовано прикупљање и обрада података о личности држављана земаља чланица ЕУ.

Приредила: **Милица Радованчев**, лектор

Ендноте

- ¹ <https://www.un.org/en/observances/sign-languages-day>
- ² <https://www.un.org/en/observances/international-translation-day>
- ³ „Знаковни језик – развој и карактеристике”, Светлана Мијатовић – Школа са домом за ученике оштећеног слуха Крагујевац и Ивана Ристић – Висока школа социјалног рада Београд, са <https://www.researchgate.net/publication/348135453>

⁴ Ибид.

⁵ <http://www.sgnsccg.com/index.php/o-nama/istorija-sgns>

⁶ Нови завјет Господа нашега Исуса Христа, превео Вук Стеф. Караџић, у Бечу 1847. године, стр. II-III

⁷ „History of translation”, Dr. Datta G. Sawant Toshiwal Arts, Commerce & Science College, Sengaoon, Hingoli, MS, India

⁸ <https://www.vreme.com/kultura/pecat-prevodioca/>

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронској издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне стоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

РАДНИ ОДНОСИ

- Споразум о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС” бр. 55/2023 од 7. 7. 2023)
- Закон о изменама и допунама Закона о запошљавању странаца („Сл. гласник РС” бр. 62/2023 од 27. 7. 2023)
- Уредба о изменама Уредбе о критеријумима за доделу подстицаја послодавцима који запошљавају новонастањена лица у Републици Србији („Сл. гласник РС” бр. 71/2023 од 25. 8. 2023)

ЗДРАВСТВО

- Правилник о изменама и допунама Правилника о номенклатури лабораторијских здравствених услуга на примарном, секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите („Сл. гласник РС” бр. 54/2023 од 30. 6. 2023)
- Правилник о допунама Правилника о ценама лабораторијских здравствених услуга на примарном, секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите („Сл. гласник РС” бр. 54/2023 од 30. 6. 2023)
- Правилник о допуни Правилника о Листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања („Сл. гласник РС” бр. 57/2023 од 11. 7. 2023)
- Уредба о изменама и допунама Уредбе о Плану мреже здравствених установа („Сл. гласник РС” бр. 58/2023 од 14. 7. 2023)
- Правилник о изменама Правилника о највишем износу накнада трошкова за медицинско-техничка помагала која се издају на терет средства обавезног здравственог осигурања („Сл. гласник РС” бр. 58/2023 од 14. 7. 2023)
- Правилник о изменама Правилника о ценама здравствених услуга на секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите („Сл. гласник РС” бр. 59/2023 од 19. 7. 2023)

- Одлука о изменама и допунама Одлуке о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини чији је режим издавања на рецепт („Сл. гласник РС” бр. 60/2023 од 21. 7. 2023)
- Уредба о изменама Уредбе о методологији за одређивање трошкова обраде крви и компонентата крви („Сл. гласник РС” бр. 63/2023 од 28. 7. 2023)
- Правилник о измени и допуни Правилника о уговарању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања са даваоцима здравствених услуга за 2023. годину („Сл. гласник РС” бр. 63/2023 од 28. 7. 2023)
- Правилник о изменама Правилника о критеријумима, начину и условима за стављање лекова на Листу лекова, односно за скидање лекова са Листе лекова („Сл. гласник РС” бр. 63/2023 од 28. 7. 2023)
- Правилник о измени и допунама Правилника о клиничком испитивању лекова у хуманој медицини („Сл. гласник РС” бр. 65/2023 од 4. 8. 2023)
- Правилник о допуни Правилника о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2023. годину („Сл. гласник РС” бр. 65/2023 од 4. 8. 2023)
- Правилник о допунама Правилника о Листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања („Сл. гласник РС” бр. 66/2023 од 7. 8. 2023)
- Правилник о допунама Правилника о Листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања („Сл. гласник РС” бр. 67/2023 од 10. 8. 2023)
- Правилник о измени и допуни Правилника о приправничком стажу и стручном испиту здравствених радника („Сл. гласник РС” бр. 68/2023 од 11. 8. 2023)
- Правилник о изменама и допуни Правилника о ценама лабораторијских здравствених услуга на примарном, секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите („Сл. гласник РС” бр. 71/2023 од 25. 8. 2023)

Прејлед уписа...

СТАНДАРДИ

- Правилник о допуни Правилника о прегледима опреме под притиском током века употребе („Сл. гласник РС” бр. 63/2023 од 28. 7. 2023)
- Правилник о оверавању мерила дужине – машине за мерење дужине жице и кабла и машине за непрекидно одмеравање једнаких дужина жице и кабла („Сл. гласник РС” бр. 63/2023 од 28. 7. 2023)
- Правилник о изменама Правилника о означавању обуће („Сл. гласник РС” бр. 63/2023 од 28. 7. 2023)

ДРЖАВНА ПОМОЋ, ПОДСТИЦАЈИ

- Правилник о обрасцу пријаве за доделу средстава подстицаја ради привлачења директних улагања („Сл. гласник РС” бр. 60/2023 од 21. 7. 2023)
- Уредба о утврђивању Програма подстицања развоја предузетништва кроз финансијску подршку за женско предузетништво у 2023. години („Сл. гласник РС” бр. 65/2023 од 4. 8. 2023)
- Уредба о утврђивању Државног програма помоћи и обнове оштећених породичних стамбених објеката у својини грађана услед дејства јаког олујног ветра, града и кише у току јула 2023. године („Сл. гласник РС” бр. 66/2023 од 7. 8. 2023)
- Уредба о утврђивању Државног програма помоћи и обнове порушених породичних стамбених објеката у својини грађана услед дејства јаког олујног ветра, града и кише у јулу 2023. године („Сл. гласник РС” бр. 66/2023 од 7. 8. 2023)
- Уредба о утврђивању Државног програма обнове објеката јавне намене у јавној својини у области образовања, оштећених услед дејства поплава у мају и јуну 2023. године („Сл. гласник РС” бр. 69/2023 од 18. 8. 2023)
- Правилник о изменама Правилника о усклађеним износима подстицајних средстава за поновну употребу, рециклажу и коришћење одређених врста отпада („Сл. гласник РС” бр. 71/2023 од 25. 8. 2023)

ДРУГЕ ОБЛАСТИ

- Уредба о престанку важења Уредбе о понуди заменског путовања за туристичко путовање које је отказано или није реализовано услед болести COVID-19 изазване вирусом SARS-COV-2 („Сл. гласник РС” бр. 54/2023 од 30. 6. 2023)
- Правилник о изменама и допунама Правилника о утврђивању Плана издавања пригодних поштанских марака и мотива редовних издања поштанских марака („Сл. гласник РС” бр. 54/2023 од 30. 6. 2023)
- Правилник о изменама и допунама Правилника о начину уношења, рада, вођења и коришћења централног информационог система и његовој садржини и врсти података („Сл. гласник РС” бр. 58/2023 од 14. 7. 2023)
- Правилник о допуни Правилника о спортским гранама и областима спорта у Републици Србији и спортским дисциплинама у оквиру спортских грана и области спорта („Сл. гласник РС” бр. 58/2023 од 14. 7. 2023)
- Правилник о допуни Правилника о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 60/2023 од 21. 7. 2023)
- Закон о изменама и допунама Закона о странцима („Сл. гласник РС” бр. 62/2023 од 27. 7. 2023)
- Правилник о садржини Регистра привредних субјеката и документацији потребној за регистрацију („Сл. гласник РС” бр. 63/2023 од 28. 7. 2023)
- Уредба о утврђивању Државног програма помоћи и обнове оштећених стамбених зграда услед дејства јаког олујног ветра, града и кише у току јула 2023. године („Сл. гласник РС” бр. 69/2023 од 18. 8. 2023)
- Одлука о условима за смањење царинских дажбина на увоз одређене робе („Сл. гласник РС” бр. 71/2023 од 25. 8. 2023)

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Пословни саветник – штампани часопис: САВЕТОДАВНИ ЧАСОПИС ИЗ ОБЛАСТИ ФИНАНСИЈА

Јавне набавке и буџети

Грађанско право

Кривично право

Управно право

Привредно право

Радно право

Унакрсни поглед